

**W dniu 4 listopada 1997 r. zmarła Pani Profesor Maria Byrdy Doktor Honoris Causa
AMB ,wieloletni nauczyciel akademicki, twórca Zakładu Medycyny Sądowej Akademii
Medycznej w Białymstoku**

Profesor Maria Byrdy urodziła się w Bielsku Białej w 1910 r. Dyplom lekarza uzyskała po ukończeniu Wydziału Lekarskiego Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie w 1936 r. Obowiązkową praktykę lekarską odbywała w Szpitalu OO Bonifratów w Krakowie, a częściowo w Szpitalu Śląskim w Cieszynie.

Od września 1931 r. objęła stanowisko młodszego asystenta w Zakładzie Medycyny Sądowej UJ w Krakowie, gdzie w styczniu 1939 r. na podstawie rozprawy pt. „zmiany anatomiczne tarczycy w przypadkach śmierci z oparzenia” uzyskała stopień doktora medycyny.

Po zakończeniu przewodu doktorskiego pracowała w Klinice Chorób Wewnętrznych UJ w charakterze wolontariusza.

W okresie okupacji pracowała w macierzystym Zakładzie Medycyny Sądowej w Krakowie, który po zamknięciu Uniwersytetu został wcielony do Wydziału Zdrowia. Praca w placówce prowadzonej przez władze niemieckie, mimo terroru, pozwalała na wykonywanie przez Dr Marię Byrdy wielu zadań na rzecz organizacji podziemnych.

Po wyzwoleniu kontynuowała pracę w Zakładzie Medycyny Sądowej w Krakowie w charakterze starszego asystenta, a następnie adiunkta. Mimo trudności organizacyjnych i niekompletnego wyposażenia podjęła intensywną działalność naukową. Z tego okresu pochodzi kilka wartościowych publikacji, których problematyka była ściśle związana z potrzebami i praktyką medycyny sądowej.

W 1954 r. dr med. Maria Byrdy otrzymała stopień naukowy docenta, a od 1 listopada tegoż roku objęła w Białostockiej Akademii Medycznej stanowisko Kierownika Katedry i Zakładu Medycyny Sądowej.

W pierwszych latach pracy w Białymstoku Pani Profesor Maria Byrdy skupiła się wokół działalności dydaktycznej i usługowej. Przez długi okres kształciła zespół asystentów i specjalistów, zaszczerpiła młodym pracownikom te wartości, które dominują w specjalności sądowo - lekarskiej, a więc ciągłe pogłębianie wiedzy i dążenie do wykazywania prawdy obiektywnej. W uznaniu zasług naukowych, wychowawczych i organizacyjnych Rada Państwa nadała Jej w 1966 roku tytuł profesora nadzwyczajnego.

W latach 1962-1966 przez dwie kadencje, Prof. Maria Byrdy pełniła obowiązki prodziekana d/s bytowych studentów, a w latach 1966-1969 Dziekana Wydziału Lekarskiego Akademii medycznej w Białymstoku

Działalność naukowa Profesor Marii Byrdy obejmowała szereg węzłowych zagadnień medycyny sądowej, a w szczególności problematykę prawno-lekarską, tanatologię sądowo-lekarską i serologię. Opublikowała ponad 50 prac w czasopiśmie krajowych i zagranicznych. Wiele własnych spostrzeżeń i opracowań zawarła w dwu rozdziałach nowoczesnego podręcznika medycyny sądowej.

Miarą aktywności naukowej Profesor Marii Byrdy było również ponad 180 publikacji przygotowanych przez współpracowników pod Jej kierownictwem. Z działalności tej wynikały przewody doktorskie oraz awanse naukowe zespołu, którym kierowała, liczne wystąpienia na krajowych i zagranicznych sympozjach, konferencjach i zjazdach.

W związku z brakiem specjalistów w zakresie orzecznictwa lekarsko-sądowego prowadziła liczne kursy dokształcające lekarzy terenowych, wyjeżdżała z wykładami do większych ośrodków miejskich, uczestniczyła w konsultacjach przy wydawaniu prawidłowych opinii orzeczeń, zgodnych z duchem przepisów prawnych.

Wiele starań i serca wkładała Profesor Maria Byrdy w Dydaktykę, stawiała studentom wysokie wymagania, kształciła w nich umiejętności myślenia i logicznego wiązania faktów, egzekwowała ich rzetelną pracę.

Była członkiem wielu towarzystw i organizacji, w uznaniu Jej zasług wielokrotnie odznaczana.

Podsumowaniem ogromnie bogatego i twórczego życia zawodowego, naukowego i dydaktycznego było uhonorowanie Jej tytułem Doktora Honoris Causa Akademii Medycznej w Białymstoku, dnia 1 czerwca 1990 r.

Zapisane powyżej słowa życiorysu Profesor Marii Byrdy stanowią tylko drobną jego część.....

..... Całe Jej życie zostało wpisane na trwałe w historię Akademii Medycznej w Białymstoku.

Cześć Jej Pamięci

Rektor, Senat, Rady Wydziałów Akademii Medycznej w Białymstoku